

Onderzoek moet tot actie leiden

Suzanne Verdonschot

*De kloof tussen wetenschap en praktijk kan alleen opgelost worden als onderzoek ingezet wordt om actie in een organisatie te bewerkstelligen en medewerkers daarbij als medeonderzoekers worden ingezet. Dat betoogt Suzanne Verdonschot (UT) in haar nieuwe boek *Praktijkonderzoek: motor voor verandering in organisaties*.*

Er is een kloof tussen wetenschap en praktijk. Dat wordt vaak gezegd. Maar, waar gaat die kloof dan precies over? Over een verschil in zienswijze tussen wetenschap en praktijk: "Onderzoek richt zich erop te weten te komen hoe iets werkt. Dus op analyse, het begrijpen van, en ook wel het verklaren van. Terwijl de praktijk vooral is geïnteresseerd in interventie en rendement", aldus een promovendus. Of over de lange moeizame weg die onderzoeksresultaten afleggen op weg naar toepassing in de praktijk. Hierover zegt een opleidingskundige uit de praktijk: "Managers gebruiken vooral hun gezond verstand en baseren zich lang niet altijd op wetenschappelijke inzichten. Anderzijds is de presentatie van onderzoeksinzichten vaak ontoegankelijk en moeilijk of ronduit saai".

Het overbruggen van de kloof gaat niet werken

Over die kloof wordt al jaren gesproken. En er zijn allerlei interventies bedacht om hem te overbruggen. Wetenschappers die het voor elkaar krijgen om hun onderzoek toegankelijk te maken voor het grote publiek kunnen hiermee mooie prijzen winnen. Voor organisaties zijn er financiële regelingen - beschikbaar gesteld door de overheid - die activiteiten bekostigen die bijdragen aan betere toepassing van wetenschappelijke inzichten. Het probleem is echter: het denken in termen van een kloof, kan de kloof in het beste geval wat verkleinen. Bij de meeste van deze interventies worden kennisinstellingen gezien als ontwikkelaars van nieuwe kennis en het bedrijfsleven als toepasser van deze kennis. Om tot een doorbraak te komen, zouden we afscheid moeten nemen van deze aanname.

Onderzoek en verandering gaan samen

Als het denken vanuit een kloof en het overbruggen ervan niet werkt, wat zetten we er dan voor in de plaats? Ik denk een ander perspectief op onderzoek. Niet naar onderzoek kijken in termen van 'éérst onderzoeksresultaten genereren, en dán toepassen'. Maar kijken naar onderzoek als iets dat beide bewegingen kan combineren: nieuwe inzichten opdoen én verandering teweeg brengen. Dat vraagt dat medewerkers in organisaties niet alleen actieve deelnemers in het onderzoek zijn, maar dat ze ook de rol van medeonderzoeker op zich nemen.

En het vraagt van onderzoekers dat ze niet enkel bezig zijn met antwoord vinden op hun eigen vragen, maar ook de verbinding maken met vragen die leven in de praktijk. Het beeld van de kloof verdwijnt omdat onderzoek en actie dan juist samengaan. Mooie voorbeelden van deze manier van werken zijn te vinden in diverse kenniskringen op hogescholen die onder leiding van lectoren onderzoek (zelf iets te weten komen) en actie (bijdragen aan een beweging in de praktijk) weten te combineren. En bijvoorbeeld de manier waarop docenten soms deelnemen aan actieonderzoek waarin ze experimenten doen, hierop reflecteren en gaandeweg de klassenpraktijk veranderen.

De uitdaging voor onderzoekers en mensen in de praktijk

Doordenkend op deze lijn ligt er een uitdaging voor onderzoekers en voor mensen in de praktijk. Voor wetenschappers en onderzoekers wordt het steeds belangrijker om onderzoeksmethodes te ontwikkelen die het leren in de praktijk en de ontwikkeling van de werkplek in gang zet. Wetenschappelijke methoden richten zich vaak eenzijdig op de nieuwsgierigheid van de onderzoeker. Terwijl je deelnemers in een onderzoek in plaats van als respondenten ook kunt zien als deelnemers in een gezamenlijk leerproces. Een vragenlijst bijvoorbeeld kun je met enkele aanpassingen heel goed inzetten als reflectie-instrument voor mensen op de werkplek. Niet alleen de onderzoeker krijgt feedback, maar ook de invuller. En als je de bevindingen hieruit samen bespreekt en plannen maakt voor nieuwe acties, stimuleer je direct het leren in de praktijk. Voor mensen in de praktijk en praktijkonderzoekers is het interessant om systematisch de inzichten uit experimenten en gesprekken vast te leggen. Zo kun je op den duur uitspraken doen die een enkele praktijk overstijgen. Dat kan het leren tussen organisaties en praktijken bevorderen.

Suzanne Verdonschot werkt als onderzoeker en adviseur bij Kessels & Smit, The Learning Company. Daarnaast is zij verbonden aan de Universiteit Twente als docent en begeleider van HRD-masterstudenten.

Bron: Scienceguide (www.scienceguide.nl/201006/onderzoek-moet-tot-actie-leiden.aspx)